

Bodhisattva Samantabhadra töötus (*Samantabhadra-caryā-praṇidhāna*)

Märt Läänemets

Saateks

Mahajaana kirjanduses on populaarseks žanriks värsivormis palved ning pühendumus- ja töotuslaulud, mida retsiteeritakse nii individuaalselt kui ka riiustel ja tseremooniatel. Sageli on sellised värssteosed lülitatud sustrate koosseisu või koguni spetsiaalselt sustrate jaoks loodud, andmaks lugejale või kuulajale omamoodi kinnituse suutra vastavas osas või lõigus kuulud õpetussõna paremaks omandamiseks ja meeldejätmiseks.

Ka “Põimiksuutras” ei ole sellised värsslõigud haruldased. Suutra proloogis (*Nidānaparivarta*) esitavad kümme kümnest ilmakaarest saabunud juhtbodhisattvat igaüks hümeni buddhale. Bodhisattva Samantabhadra esitab pärast buddha keskendumisseisundi tähenduse selgitamist teistele bodhisattvatele kiidulaulu buddhale ning bodhisattva Mandžušrī omakorda kiidulaulu Samantabhadrale. Mandžušrī peatükis palub Sudhana tarkusebodhisattvalt õpetust ülistus- ja palvelauluga, mille peale viimane vastab omakorda tunnustuslauluga Sudhanale.¹ Ulatuslikke värsslõike leidub ka Avalokitešvara ja Maitreja peatükis.

“Põimiksuutra” kulminatsiooniks ja ühtlasi epiloogiks on aga värsstekst, mis kannab pealkirja *Samantabhadra-caryā-praṇidhāna* — “Bodhisattva Samantabhadra töötus”, sõna-sõnalt “Samantabhadra tegude töötus” ehk

---

¹Nende hümnide tõlget vt Eesti Akadeemilise Orientaalseltsi aastaraamat 2006. Tartu: Eesti Akadeemiline Orientaalselts (= EAO), 2006, lk 78–83 ja 84–85.

siis “Töotus hakata tegema Samantabhadra tegusid” või ka — “Samantabhadrana tegutsemise töotus”.

See mahajaana pühendusluule üks pärle on tuntud nii “Põimiksuutra” lõpupeatükina kui ka omaette tekstina.² Suutra varasemates hiinakeelsetes tõlgetes (5. sajandi algusest pärit Buddhahadra tõlkes ja 7. sajandi lõpust pärit Šikšānanda tõlkes) *Bhadracarī* (nii kõlab teksti lühendnimi) puudub. 8. sajandi lõpus otse Indiast Hiinasse saabunud originaalist³ kašmiiri munga Pradžñjā poolt tehtud tõlkes on *Bhadracarī* juba olemas ja nii olulisel kohal, et see kajastub isegi suutra tolle versiooni pealkirjas — *Acintyavimokṣagocarapraveśana-samantabhadra-caryā-praṇidhāna-parivarta* (“Ettekujuteldamatu vabanemise alale sisenemise ja Samantabhadrana tegutsemise töotuse peatükk”). 8. sajandist pärineb ka Lõuna-India tantristliku traditsiooni esindaja Amoghavdžra tehtud *Bhadracarī* tõlge hiina keelde eraldi tekstina. Kuid juba 5. sajandi algul on eespool mainitud Buddhahadra poolt hiina keelde tõlgitud peaaegu samasisuline tekst, mis kannab aga pealkirja *Mañjuśrī-praṇidhāna-sūtra* — “Bodhisattva Mandžuśrī töotuse suutra”. Viimane on tekstiajalooliselt väga huvitav seik, sest Samantabhadra asemel on sama töotus-ülistuslaul pühendatud hoopis tema partner-bodhisattvale — “Põimiksuutra” tarkusebodhisattva Mandžuśrīle.⁴

Miks see nii on ja kas pealkirjavahetuses tuleb näha ühe bodhisattva “troonilt tõukamist” teise poolt? Tõenäoliselt siiski mitte, sest “Põimiksuutras” on Mandžuśrī ja Samantabhadra koos ja ka mahajaana mütoloogias üldse on need kaks tegelast võrdselt au sees. Jäägu see küsimus praegu lahtiseks ja võtkem teadmiseks, et peale mainitud varaseima versiooni on kõik ülejäänud teadaolevad *Bhadracarī* versioonid pühendatud Samantabhadrale, kelle nimi tähendab tõlkes “Üleni Hea” ning kes kehastab bodhisattvate teostust (*bodhisattvacaryā*), s.t bodhisattva aktiivset ja loovat aspekti. Mandžuśrī (“Magus Önn”) seevastu kehastab tarkust, mõistmist

²On olemas kaks tõlget koos uurimustega *Bhadracarī* eri versioonide kohta: jaapanlase Kaikioku Watanabe dissertatsioon *Die Bhadracarī: Eine Probe buddhistisch-religiöser Lyrik*. Leipzig: Druck von G. Kreysing, 1912; ning taanlase Jes Peter Asmusseni töö *The Khotanese Bhadracaryādeśnā*. København, 1961.

³Varasemad tõlked on tehtud sanskriti tekstidest, mis toodi Hiinasse Sise-Aasiast.

⁴Võimalik, et rudimendiks sellest tekstiloome faasist, kui *Bhadracarī* oli nominaalselt pühendatud Mandžuśrīle, on 44. salm, kus töotatakse hakata käima Mandžuśrī (“Magusa Önn”) töotuse järgi, samas kui kahes sellele eelnevas salmis, mis loogiliselt käivad nimeatuga kokku, on juttu Samantabhadrast.

(*prajñā*), seega passiivset aspekti. “Põimiksuutras” on Mandžušrī noorsand Sudhana esimene hüvesõber, kes ta teele juhatab bodhisattvatarkusi koguma; Samantabhadra aga viimane, kes annab talle lõpliku kinnituse ja õnnistuse bodhisattvateele jõudmisel. Selle viimaseks aktiks ongi töötushümn *Bhadracarī*.

Samantabhadra-caryā-praṇidhāna 62 salmist koosneva värsssteksti võib temaatiliselt jagada 13 tsükliks, mida mööda töötuse andja meel liigub värss-värsilt ja teema-teemalt tõusvas joones buddhade lihtsalt austamiselt ja patukahetsuselt kuni kõikidele olenditele õnne töötamiseni ja Lõputu Valguse buddha Amitābha Õnnemaale jõudmiseni.

Tsüklid võib eristada järgmiselt:

- I. Kõigi aegade buddhade austamine (1–4).
- II. Buddhadele ohverdamine (5–7).
- III. Patukahetsus (8).
- IV. Rõõm kõikidest teostajatest ja nende kogutud pälvimustest (9).
- V. Palve buddhadele jääda siia olendite heaks (10–15).
- VI. Töötus jääda ise alatiseks tegutsema olendite heaks (16–27).
- VII. Soov ühineda igas hetkes kõigi kolme aja buddhadega (28–35).
- VIII. Vägede kirjeldus (36–38).
- IX. Töötus teha head (39–41).
- X. Samantabhadra ja Mandžušrī järgimine (42–44).
- XI. Piiritu töötus ja annetamine (45–47).
- XII. Heategudest kasvava õnne töötus (48–56).
- XIII. Amitābha Õnnemaale jõudmine ja ettekuulutuse täidmine (57–62).

Bhadracarī teksti lugedes torkab kohe silma, et kuigi see on pealkirja järgi pühendatud ühele bodhisattvale — Samantabhadrale, ei ole see ülistuslaul talle ega ka töötuse andmine sellele bodhisattvale. Samantabhadra kui bodhisattvatee koondkuju ja bodhisattvaks olemise kvintessents on ideaal, mille poole püüeldakse, kelleks töötatakse ise saada. See juhtlõng käib tegelikult läbi kogu “Põimiksuutra”, alates juba sellest, et Sudhana küsimusterea Mandžušrīle võtab kokku küsimus: “Kuidas bodhisattva peab

täide viima nende tegude ringi, mida teeb bodhisattva Samantabhadra?”⁵ Ka hüvesõprade peatükkide standardsetes lõpuosades, kus iga hüvesõber võtab kokku oma õpetuse ja nendib selle piiratust võrreldes täieliku bodhisattvaideaaliga, nimetatakse sageli Samantabhadrat kui “näidisbodhisattvat”, kelleni hüvesõbra enda tarkus ei küündivat. Seega on Samantabhadra “Põimiksuutra” ja *Bhadracarī* seisukohalt ideaalseisund, mille poole iga bodhisattvateel olija pürgib, ja see töötus antakse mitte Samantabhadrale, vaid pigem Samantabhadra positsioonilt, kellega “Põimiksuutra” õpetuse omandanu end peaks samastama.

Teine tähelepanuväärne aspekt on kahtlemata töotushümnini universaalne, võiks isegi öelda maksimalistlik suunitlus. Siin ei ülistata ühte buddhat, vaid kõiki buddhasid kõikidel aegadel — neid kes on juba olnud (mineviku buddhad), neid, kes praegu on (oleviku buddhad) ja ka neid, kes veel pole tulnud (tuleviku buddhad) ja kelle hulk on — jällegi maksimalistlik väljend, mida läbi kogu “Põimiksuutra” sageli korratakse — “nii palju kui kõikidel buddhaväljadel on kokku algosakesi”. Kuid mis veelgi huvitavam ja paradoksaalsem: ka aegruumi piirid selles tekstis kaovad ning mikrokosmos ja makrokosmos võivad vahetada kohad. Sestap öeldaksegi, et isegi igas algosakeses on nii palju buddhasid ehk võitjaid, kui on kõikidel buddhaväljadel kokku algosakesi, ning et kõigi kolme aja buddhad on töotuse andja meeles koos ühes hetkes. Sellega tahetakse meelestada töotusesse süüvija meel kõikehaaravale erapooletule headusele: õnne ja heaolu tuleb soovida kõikidele olenditele nende vahel vähimatki vahet tegemata, sest ainult nõnda saab teha jäägitult ja omakasupüüdmatult head igale konkreetsele olendile. Seda eesmärki sümboliseerib ka nimi Samantabhadra, kus eesliide *samanta* tähendab sõna-sõnalt ‘kokku lõpuni’ ehk siis kõikehõlmavust.

Bhadracarī lõpeb viitega Mõõtmatu Valguse buddha Amitābha buddhaväljale ehk Önnemaale, kus töotuse andja sünnib, viies täide ettekuulutuse, mis tähendab mahajaana retoorikas buddhaks saamist. Aga see ei ole “Põimiksuutra” vaate kohaselt mitte vaibumine, nirvaana, vaid alles tõeline kõrgem eeldus hakata tegema kõikidele head (60. salm).⁶ Viimased kaks salmi sätestavad, et mis iganes head mulle endale head tehes ka osaks ei

⁵Sudhana küsimusi Mandžušrīle vt EAO aastaraamat 2006, lk 83–84.

⁶“Põimiksuutras” üldse nirvaanast eriti ei räägita; kui, siis üsna paradoksaalses võtmes. Näiteks 28. hüvesõbra, majaperemees (*grhapatī*) Veštīhila peatükis lausub hüvesõber Sudhanale järgmist: “Mina, õilis poeg, olen teoks teinud bodhisattvate vabanemise, mille nimi on “viimseni ammendamatu” (*aparyādattakoṭīgata*). Minu arusaamist mööda ei ole üheski maailmavallas mitte ükski nõndaläinu läinud lõplikku nirvaanasse, ei ole sinna minemas

saa, mingi seeläbi täide kõikide töötused ja jõudku kõik välja (oma meeles) Amitābha buddhaväljale. Kas ei väljendu sellise religioosse poeetika kaudu maksimaalse altruismi ideaal, mida loov inimvaim iganes on suuteline väljendama. Vahest pakub see mõtlemisainet ja ehk isegi äratundmist ka tänapäeva lugejatele.

Bhadracarī on olnud inspiratsiooniallikaks paljude teiste seda laadi tekstide loojatele. Meile tuttavaim ja kättesaadavaim on kindlasti 7. sajandi mahajaana õpetlase Śāntideva teos *Bodhitšarjāvatāra*,⁷ mille 2. peatükk (“Patukahetsus”) ja 3. peatükk (“Virgumismeele vastuvõtmine”) ning samuti 10. peatükk (“Õnnistamine”) oma toonilt ja ka sõnastuselt *Bhadracarī*’d üsna palju meenutavad. Śāntideva viitab “Põimiksuutralle” mujalgi ja kuigi nimetatud peatükkides otsest viidet *Bhadracarī*’le ei olegi, on viimase mõju üsna tõenäoline. Näiteks *Bodhitšarjāvatāra* ptk. 2: 28–29 kordab ilmselgelt *Bhadracarī* 8. salmi. Viimase 46. salm väljendab sama mõtet väga sarnases sõnastuses, mis esimese 10: 55.

Järgnev tõlge on tehtud P. L. Vaidya “Põimiksuutra” sanskritikeelse publikatsiooni järgi (vt joonealune viide 6). Värsid on selguse ja tõlketeksti sujuvuse huvides tõlgitud proosasse, järgides aga originaali sõnastust ja võimaluse piires ka poetilist rütmi ning vältides juurdekirjutusi ja ümberjutustusi.

---

ega lähe mitte kunagi midu kui vastu tulles vagade olendite soovile.” (P. L. Vaidya, ed. *Gaṇḍavyūhasūtra*. (Buddhist Sanskrit Texts 5.) Darbhanga: Mithila Institute, 1960, lk 157.)

⁷Śāntideva. *Bodhitšarjāvatāra*. Sanskriti keelest tõlkinud ning eessõna ja kommentaariumi kirjutanud Linnart Mäll. (Budismi pühad raamatud 3.) Tartu: Lux Orientis, 2008.

Tõlge

1. Kui palju iganes kogu maailmas igas kümnes ilmakaares kõigil kolmel ajal⁸ ka ei oleks inimlõvisid,⁹ — kõiki neid viimseni võtan ma hardalt austada ihu, jutu ja meelega.

2. Nii suure hulga ihudega, kui palju on väljadel kokku algosakesi,¹⁰ avaldan ma austust kõikidele võitjatele,¹¹ astudes tötuse väel teha head¹² meeles kõikide võitjate palge ette.

3. Igas algosakeses on niisama palju buddha poegade¹³ seas istuvaid buddhasid, kui üldse on kokku algosakesi. Sellepärast pühendun ma viimseni kõigele, mis iganes seadmusevallas leidub, sest see on ju üleni võitjaid täis.

4. Ja igal pool hõiskan ma täiel häälel, meretäites kooskõlades kõikide võitjate vooruste kiituseks, ülistades arvutuid meretäisi kõiksugu kujul ilmunud hüveslänuid.¹⁴

5. Valitumaid lilli ja valitumaid pärgi, valitumaid muusikariistu, lõhnaaineid ja päevavarje, valitumaid lampe ja valitumaid lõhnakünlaid annetan ma võitjatele neile austust avaldades.

6. Valitumaid rõivaid ja valitumaid lõhnaõlisid, Meru mäe kõrguse kuhja puudrikotikesi ja suurel hulgal kõiksugu valitumaid haruldusi annetan ma võitjatele neile austust avaldades.

7. Mis iganes kõrgeid ja ülimaid austusavaldusi ka olemas ei oleks, pühendan ma need kõikidele võitjatele. Heategudele pühendumise väel tervitan ja austan ma kõiki võitjaid.

8. Mis iganes pattu ma kunagi ka teinud ei oleks kas kire, viha või sõgeduse tõttu ihu, jutu või meelega, selle kõik tunnistan ma neile üles.

⁸ 'Kolmel ajal' (*tryadhva*) — minevikus, olevikus ja tulevikus.

⁹ 'Inimlõvid' (*narasiṃha*) — buddhad.

¹⁰ 'Väljade' (*kṣetra*) all tuleb siin mõista ilmselt buddhavälju, s.t täielikult virgunud või virgumas olevaid maailmasüsteeme; 'algosakeste' olen tõlkinud sõna *raja*, mis algupäraselt tähendab 'tolmutera'.

¹¹ 'Võitjad' (*jina*) — buddhad.

¹² *Bhadracarīpranidhāna*; mõeldud on sedasama bodhisattva Samantabhadra (tõlkes 'Üleni Hea') tötust.

¹³ 'Buddha pojad' (*buddhasūta*) — bodhisattvad.

¹⁴ 'Hüveslänuid' (*sugata*) — buddhad.

9. Mis iganes pälvimusi ka ei oleks maailmas igas kümnes ilmakaares kogunud õppijad, need, kes enam ei õpi ja iseenda võitnud,¹⁵ buddha pojad ja kõik võitjad, — kõigist neist tunnen ma rõõmu.

10. Neid, kes kümnes ilmakaares lampidena maailma valgustavad, kõiki neid täielikult virgunuid ja sõltumatuid juhatajaid ihkan ma kohata, sest nad on ju ülima ratta veeremapanijad.¹⁶

11. Ja neid, kes soovivad näidata teed vaibumisele,¹⁷ palun ma alandlikult kokku pandud kätega, et nad jääksid niisama suureks hulgaks ajastuteks, kui on väljadel kokku algosakesi, kõikidele olenditele õnne tooma.

12. Mis iganes õnnestavat ma endasse ka ei oleks kogunud ülistamise, austusavalduste ja juhatuste järgimisega, rõõmustamise, õpetuse otsimise ja palvega, kõik selle pühendan ma virgumisele.

13. Austatud olgu mineviku buddhad, samuti need, kes praegu on maailma kümnes ilmakaares. Ja kes iganes ka ei oleks veel tulemas, olgu neil hõlpu, sest nad on täis veendumust ja täielikult virgunud.

14. Kui palju iganes ka ei oleks välju kümnes ilmakaares, saagu need täiuslikult puhtaks ja ülimaliks, kus võitjad istuvad vägeva virgumispuu all ja kõigjal on buddha pojad.

15. Kui palju iganes ka ei oleks olendeid kümnes ilmakaares, olgu nad alati õnnelikud ja terved. Saagu teoks kogu maailma püüdlused seadmuse poole ja täitugu parimal moel kõik soovid.

16. Virgumistegusid tehes jäägu ma ikka sündima kõikidesse oludesse. Jäägu ma alatiseks ringi rändama sünnist sündi, kus iganes ma ka ei sureks või naaseks.

17. Järgides kõikide võitjate õpetusi, viies täide heategusid, puhastades plekituid kõlblusetegusid, jään ma alatiseks terve ja veatuna tegutsema.

18. Jumalate hääлил ja lohemadude hääлил, tontide, kurivaimude ja inimeste hääлил, mis iganes hääli maailmas ka ei oleks, kõigil hääлил hakkan ma õpetama seadmust.

---

¹⁵‘Õppijad’ (*śaikṣa*) — šraavakad (‘kuulajad’) ehk buddha õpilased; ‘need, kes enam ei õpi’ (*aśaikṣa*) — arhatid (‘väärivad’); ‘iseenda võitnud’ (*pratyekajina*) — pratjekabuddhad ehk ‘iseendas virgunud’, s.t need, kes on vabastanud sansaara ringkäigust ainult iseennast.

¹⁶Mõeldud on buddha õpetuse ehk buddha seadmuse käimapanemist, mida nimetatakse ‘seadmuseratta käimapanemiseks’ (*dharmacakrapravartana*).

¹⁷*nirvṛti*

19. Kes iganes ennast kord juba ületavatega¹⁸ on sidunud, ärgu see küll kaldugu kõrvale virgumismeelest. Kes aga iganes veel pattude võrgus sipleb, see hävitagu need küll viimseni.

20. Tegudest, meeleplekkidest ja kurja teest vabana hakkam käima mööda maailma radu nagu lootus, mida vesi ei uputa, või nagu päike ja kuu, mis ei jää taeva külge kinni.

21. Kõiki vaevu ja kannatusi vaigistades, kogu maailma õnnelikumaks tehes, kogu maailma eest hoolt kandes hakkam käima mööda teeradu väljadel, kuhu iganes need mind ka ei viiks.

22. Olendite tegude¹⁹ kohaselt käitudes, virgumistegusid²⁰ täide viies ja heategusid²¹ arendades hakkam ma tegutsema kõikide tulevaste ajastute jooksul.

23. Kes iganes ka ei saaks selles tegevuses minu kaaslaseks, jäägu need alati käima koos minuga. Ihu, jutu ja meelega annan töötuse teha ikka neid tegusid.

24. Kes iganes ka ei oleks minu heasoovlikud sõbrad, õpetades seda, kuidas teha head, jäägu ma alatiseks käima koos nendega ja ärgu ma nende peale mitte kunagi vihastagu.

25. Kogu aeg on mu silme ees võitjad, keda ümbritsevad kõikjal buddha pojad. Neile avaldan ma kõikide tulevaste aegkondade vältel vahet pidamata ülimalt austust.

26. Hoides võitjate tõelist seadmist, valgustades igati virgumisteed ja puhastades heategusid hakkam ma käima kõikide tulevaste aegkondade vältel.

27. Rännates ringi kõikides oludes ning omandades lugematul hulgal pälvimusi ja teadmisi, saagu ma mõistmise, oskuste, keskendumise, vabane-mise ja kõikide vooruste igaveseks varakambriks.

---

¹⁸Mõeldud on bodhisattvate kuut ületavat tegevust (*ṣaṭpāramitā*): 'ületavat heldust' (*dānapāramitā*), 'ületavat kõlblust' (*śīlapāramitā*), 'ületavat kannatlikkust' (*āntipāramitā*), 'ületavat tarmukust' (*vīryapāramitā*), 'ületavat mõtlemist' (*dhyānapāramitā*) ja 'ületavat mõistmist' (*prajñāpāramitā*).

¹⁹*sattvacari*

²⁰*bodhicari*

²¹*bhadracari*

28. Virgumistegusid tehes saan ma näha, et igas algosakeses on sama palju välju kui väljadel algosakesi ja igal väljal äraarvamatu hulk buddhasid istumas buddha poegade keskel.

29. Toimides nõnda meretäite aegkondade vältel, sattugu ma kõigis ilma-kaartes ja ilmainimeste teedel ikka ja jälle kõigi kolme aja meretäitele buddhadele ja meretäitele väljadele.

30. Igas helis kokku saanud meretäites kooskõlades saagu ma alati kuulda kõikide võitjate puhast häälekõla, kõikide võitjate kindlameelseid hüüdeid ja buddhade kaunist kõnet.

31. Buddha väel ühinen ma nende kõigi kolme aja võitjate lugematute hüüete kooskõladega, veeretades edasi käimapandud õpetuseratast.

32. Igas hetkes sisenen ma kõikidesse tulevastesse ajastutesse. Mis iganes kolme aja ajastuga aga ka tegemist ei oleks, kõik need on koos selles hetkes, kus ma viibin.

33. Mis iganes kolme aja inimlõvidega ka tegemist ei oleks, saan ma neid näha igal hetkel. Vabanemise võluväel viibin ma kogu aeg nende asualal.

34. Mis iganes kolme aja õnneväljade hulkadega²² ka tegemist ei oleks, haaran ma neid igas algosakeses. Nõnda saan ma igas ilmakaares alati viibida tervel hulgal võitjate väljadel.

35. Mis iganes tulevaste maailmavalgustajatega²³ ka tegemist ei oleks, virgun ma nende rattapööretes. Ma jõuan tingimata kõikide juba vaibunud ja rahu leidnud juhatajate²⁴ juurde.

36. Kõikjale jõudval imevõimete väel,²⁵ kõike nähtavaks tegeval teadmise väel,²⁶ kõiki voorusi esile tõstval tegutsemise väel,²⁷ kõikjale levival sõpruse väel,²⁸

²² 'Õnneväljade hulk' (*sukṣetravyūha*) — mõeldud on buddhavälju, s.t ühe buddha mõju-sfääris olevat ajastut ja maailmasüsteemi.

²³ 'Maailmavalgustajad' (*lokapradīpa*) — buddhad.

²⁴ 'Juhatajad' (*nātha*) — buddhad.

²⁵ *ṛiddhibala*

²⁶ *jñānabala*

²⁷ *caryabala*

²⁸ *maitrabala*

37. kõike õnnestaval pälvimuste väel,²⁹ sõltumatul teadmise väel, mõistmise, oskuste ja keskendumise väel³⁰ kogun ma virgumise väge.³¹

38. Puhastades tegude väge,³² hävitades meeleplekkide väge,³³ nõrgestades kurja väge,³⁴ viin ma täide kõiki heategude vägesid.³⁵

39. Puhastades meretäisi väljasid, vabastades meretäisi olendeid, nähes selgelt meretäisi seadmusi, süvenedes meretäitesse teadmistesse,

40. puhastades meretäisi toiminguid, viies täide meretäisi töotusi, avaldades austust meretäitele buddhadele toimetan ma peatumatult meretäied aegkondi.

41. Mis iganes kõikvõimalikke töotusi ka ei oleks kolme aja võitjad virgumisteel andnud, kõik need pean ma viimseni täide viima, et teha heategusid ja jõuda täieliku virgumiseni.

42. Kes on kõikidest võitjate poegadest parim ja kelle nimi on Üleni Hea,³⁶ selle teadja kaaslasid pean ma kõiki õigeteks.

43. See tark, kes puhta keha, kõne ja meelega teeb puhtal väljal puhtaid tegusid ja kelle nimi on Hea,³⁷ selle teadja targa sarnaseks saagu ka mina.

44. Selleks et kõigiti kaunistada heategevust, hakkan ma käima Magusa Önn³⁸ töötuse järgi. Kõikide tulevaste ajastute vältel hakkan ma vahet pidamata kõike seda viimseni täide viima.

45. Ärgu olgu mingeid piire selles tegevuses, ärgu olgu mingeid piire voo-
rustel. Jäädes püsima sellesse piirideta tegevusse, saan ma teada kõiki selle imepäraseid võimalused.

46. Nii kaua kui iganes kestab maailm, nii kaua kui iganes kestavad olen-
did, nii kaua kui iganes kestavad teod ja meeleplekid, nii kaua kehtku minu
töötus.

---

²⁹ *puṇyabala*

³⁰ *praññā-upāya-samādhi-bala*

³¹ *bodhibala*

³² *karmabala*

³³ *kleśabala*

³⁴ *mārabala*

³⁵ *bhadracarībala*

³⁶ 'Üleni Hea' — bodhisattva Samantabhadra.

³⁷ 'Hea' (*bhadra*) — ka siin on mõeldud bodhisattva Samantabhadrat.

³⁸ 'Magus Önn' — bodhisattva Mandžušrī (*Mañjuśrī*).

47. Mis iganes kalliskividega ehitud lõputuid välju ka ei leiduks kümnes ilmakaares, kõik need annan ma võitjatele. Ajastute vältel, mida on niisama palju kui väljadel algosakesi, annan ma taevalistele ja inimestele kõige erakordsemat õnne.

48. Kes iganes ka ei edendaks seda ülimat, kuuldes kas või kordki kõrgemast pühendumisest ja seades eesmärgiks ülima virgumise, sellele saab osaks kõige erakordsemaid pälvimusi.

49. Kes iganes ka ei peaks töotust teha head, sellest jäävad eemale hädaohud, sellest jäävad eemale vaenlased ja ta näeb õige pea Mõõtmatu Valgust.³⁹

50. Nad elavad õnnelikult ja saavad kõik hõlpsasti kätte, nende sünd inimesena saab olema mõnus. Sestap saavadki need targad kiiresti selliseks, nagu on Üleni Hea.

51. Kes iganes ka ei kannaks endaga teadmatuse tõttu tehtud viit surmapattu,⁴⁰ siis heategusid kuulutades vabaneb ta neist õige pea viimseni.

52. Ta on suurte teadmistega, hea välimusega, heade omadustega, kõrgest seisusest, väärikast suguvõsast, mõjusa kehakujuga. Ta seisab kindlalt vastu valeõpetajate ja kurivaimude hulkadele ning kõik kolmikilmas avaldavad talle austust.

53. Õige pea jõuab ta virgumispuu alla ja istub sinna maha olendite hüvanguks. Ta jõuab täieliku virgumiseni ja hakkab õpetuseratast edasi veeretama ning võidab kõik kurja väehulgad.⁴¹

54. Kes iganes ka ei hoiaks, seletaks ja õpetaks seda töotust teha head, buddha tunneb ta igal juhul ära, sest selle küpsemisel sünnib ju ilma kahtluseta ülim virgumine.

55. Nii mehine Magus Õnn kui ka Üleni Hea teavad seda, et ma õpin neid järgides ja austan neid mõlemat kui kõige väärikamaid.

---

³⁹ 'Mõõtmatu Valgus' — buddha Amitābha, müütilise lääneparadiisi buddhavälja Õnnema (Sukhavatī) valitseja. Õnnemaad kirjeldatakse Sukhavatīvyūhasūtras (eesti k: Õnneliku maa suutra. Tõlkinud Maret Kark. — Jeremei Parnov. Pronksnaeratus. Tõlkinud Jüri Pärni. Tallinn: Valgus, 1975, lk 262–267).

⁴⁰ 'Viis surmapattu' (*pañcāni anantariyāni pāpāni*) — viis raskeimat patutegu, mis viivad sügavaimasse põrgusse: isa tapmine, ema tapmine, arhati tapmine, koguduse lõhkumine ja buddha haavamine, mis põhjustab verejooksu.

⁴¹ Siin peetakse silmas buddhaks saamist.

56. Neid parimaid, keda kõigi kolme aja võitjad kiidavad ja esile tõstavad, austan ma kõiki kui kõige väärikamaid hinnalise heategevuse pärast.

57. Toimides alati õigel ajal, kõrvaldan ma kõik takistused oma teel ning võin palgest palgesse näha Mõõtmatu Valgust ja minna tema Õnnemaal väljale.

58. Sinna jõudnud, võtan ma tema palge ees kokku kõik töötused, mis ma viimseni olen täitnud mis iganes maailmas olendite hüvanguks tegutsedes.

59. Sündinud kauneimast lootosest selle võitja hiilgavasse rõõmuküllasesse ringi, läheb seal võitja Mõõtmatu Valguse palge ees täide ettekuulutus.⁴²

60. Kui ettekuulutus on kümnete ja sadade miljonite kehastuste kaudu täide läinud, hakkab ma buddha väel igas kümnes ilmakaares kõikvõimalikult moel tegema olenditele head.⁴³

61. Kui ma olen andnud töötuse teha head, siis mis iganes head mulle ka osaks ei saa, mingi seeläbi ühe hetkega täide kogu maailma õnnestavad töötused.

62. Mis iganes ülimaid pälvimusi head tehes au sees pidades ilma otsata ka ei kogutaks, viigu need ikka maailma askeldustevoogudesse uppumisest välja Mõõtmatu Valguse parimasse linna.⁴⁴

---

⁴² 'Ettekuulutus' (*vyākaraṇa*) — budistliku mütoloogia järgi on iga virgunu ehk buddhaks saanu kohta kunagi tehtud ettekuulutus, kus ja millal ta ülima täiusliku virgumiseni jõuab. Amitābha Õnnemaal sündimine tähendabki bodhisattval sellise ettekuulutuse täidminekut.

⁴³ Sündimine Amitābha Õnnemaal ei tähenda bodhisattvale tema teekonna lõppu, igavest rahuseisundit, vaid seda, et nüüd suudab ta vääramatus virgumisseisundis (buddha-teadvuses) tagasilangematuna olendite hüvanguks tegutseda.

⁴⁴ Siin peetakse taas silmas sündimist Amitābha Õnnemaal.